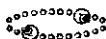

stol završuje tu pouku značajnim riječima: „Ko udaje djevicu svoju, dobro radi; a tko je ne udaje, bolje radi“. Ovo dakako ne vrijedi apsolutno, nego redovito i poprijeko. U posebnim slučajevima može biti za koju osobu bolje, da se oženi ili udade, kako to isti apostol ističe (1 Kor. 7, 9; 1. Tim. 5, 14.). Stalež djevičanski kao takov više nas sjedinjuje s Bogom i više nas osposobljuje za ostvarivanje ideala kraljevstva Božjega i upravo zato djevičanskom staležu Spasitelj obećaje veću nagradu vječnu (Mat. 19, 29; Otkriv. 14, 4).

Sarajevo.

Ivan P. Bok D. I.

U MIJEĆE MOLITVE. (ARS ORANDI).

Napisao Msgr. de MATHIES.

Prevodi BOGOLJUB STRIŽIĆ.

Emanuel, naš vidljivi Bog.

IV.

Čovjek imajući dušu i tijelo nije čisto duhovno biće. Njegove misli prate osjetne predodžbe. Čovjek stoga opći s Bogom na svoj ljudski način. Čovjek ne može da misli na najviše duhovno biće, na Boga na posve duhovni način. On si predočuje Boga i njegova svojstva osjetno. Zove Boga kraljem, zakonodavcem, sucem, učiteljem, prijateljem, ocem, zaručnikom. Čovjek govori o Božjem gnjevu, njegovoj milosti i praštanju, kao da bi Bog mijenjao svoje misli i svoja svojstva. Čovjek kao čovjek ne može da drugačije opći s Bogom; pa i Bog u svojoj objavi, naročito u Sv. Pismu, dolazi čovjeku ususret, govori s njim na čovječju i dopušta, da ga čovjek svojim mislima shvaća duhovnoosjetno.

Prema tome i nije naša molitva nerazumna, ako mi čisti duh osjetno predočujemo. Samo treba da znamo, da je Bog uistinu neosjetan i da Božje bistvo čisto ne odsjeva ni u čem, što je stvoreno.

No Bog još i više dolazi ususret molitelju. Vječna mudrost, osobna Riječ, u kojoj Bog od vijeka svoje bistvo očituje, postala je čovjek. Tako je on Emmanuel (Bog s nama), shvatljivi, u kome nam se vidljivo pokazao „blagodat i čovjekoljublje Spasitelja našega Boga“ (Tit. 3, 4). Najviši uzeo je čovječju - našu - narav. Isusu Kristu Bogu-čovjeku možeš se moliti bez bojazni, da je čovječji lik, što ga u duhu gledaš, prijevara ili obmana. U Isusu Kristu nijesi dobio, kršćanine, samo posrednika i Spasitelja, već u njemu imaš i pravu čovječju narav, koju poimaš, koja ti je blizu, kojoj se možeš onako klanjati, kako se valja klanjati samo višnjemu Bogu. I ne samo da smiješ, već upravo treba da proučavaš Kristov život, njegove riječi, njegovo mišljenje, i da mu se moliš u pravom duhu i s pravim pouzdanjem. Zato Crkva svršava sve svoje molitve riječima „po Isusu Kristu Gospodu našem“.

Reci mi sad iskreno, da li je zbilja tako teško moliti? Zar nema tisuću stvari, o kojima ti valja promišljati, određivati, odlučivati, da li ih valja učiniti ili ne učiniti? - Zar ničega nema, što bi te boljelo ili zadavalo briga? Zar nemaš nikakva razloga da hvališ i zahvaljuješ? Zar ti ne donosi gotovo svaki dan novih nevolja, novih razočaranja, novih nada? Zar te ne muče noći i noći mnogi tvoji bolovi, tvoje bojazni, tvoje sumnje? Zar te nikad ne plaši tvoja budućnost? Ne kaješ li se nikad zbog tvoje prošlosti? Zar si vazda i svuda siguran? Zar nemaš nikakvih napasti? Ne muči te osjetnost, zavist, oholost? Nitko te ne ojađuje? Nijesi li nikad osjetio, da bi htio klikovati i radovati se sa svim stvorovima?

Što sam sebi veliš ili zbog čega se tužiš drugima, ljudnim ljudima, to kazuj i tuži se svome Bogu sve-

mogućemu, milosrdnome, dobrome! Činiš li to, tad moliš. I znaj, njega možeš naći kudgod ideš i gdje god bio. Ne trebaš nikakvih formula ni dugih govora, da Boga zazoveš. Kod kuće, na putu, u radionici, u školi, u uredu, da — gotovo se bojim reći — na zabavi možeš da moliš. Drugovi tvoji toga ne treba da opaze. Možeš kratko moliti, tiho u srcu svom. Upravo to je fino umijeće, predragi. Ako si tome vješt, tad ćeš i u crkvi, kod sv. Mise sabranije moliti. Tad će te spoljašnji svijet kod javnoga bogoslužja mnogo manje rastresati. Tad ti mnogo to ne će „smetati“, kao na pr. loše pjevanje, ili svećenikov dialekat, ili čudnovat miris u crkvi, ili šušir kakove pomodne dame, ili nemir tvoga susjeda ili što slično. Treba samo učiti dragovoljno se sabrati, tad će biti propisana sabranost lakša na nedjelje i blagdane. Razumije se, da dobro moljenje stoji u prvom redu do milosti Božije. Ali je razumno misliti, da će Bog najprije dati milost dobroga moljenja onima, koji ga najčešće i najpoštenije traže.

Znam, da ćeš mi reći: „Moje me kućne i staleške brige rastresuju kod molitve. Kad njih ne bi bilo, htio bi biti sabran“. To je — ne ljuti se — lud izgovor. Zašto? Jer upravo treba da svoje kućne i staleške brige u molitvi otkrivaš Gospodu te da se s njime svjetuješ. — „Da, ali ako se unatoč tomu više bavim brigama nego mislima na Boga? Ako uopće ne mogu da mislim na misli prave molitve?“ — Tad, predragi, još uvijek možeš da moliš: „Gospode, ti vidiš, kako ja ne mogu da molim. Neprestano mislim na moju bolesnu ženu. Gospode, smiluj se! Mislim na svoga nevaljala sina. Gospode, smiluj se!“ Tako nastavi litanije moliti dokraja. To je prokušano. Ja ne mogu da odobrim nikakova izgovora! Valjada ni Bog. Premda ti Bog dobrotivo oprašta, ako moliš, neka ti oprost i tvoje isprazne izgovore. Ali barem treba da ga za to moliš. Ako si bolestan, možeš često samo sveta imena Isusa i Marije zazivati, barem u srcu. Već to

može da bude prava molitva. No svakako treba za zdravih dana promatrati, što su nam Isus i njegova mati Marija i što hoće da nam budu.

POGLED NA KATOLIČKU CRKVI.

Kako smo mi Slaveni primili kršćanstvo s Istoka, gdje je vladao grčki jezik, tako smo i pojam kršćanske velike zajednice zaodjeli grčkom riječju *Κοιτική* (naime *οίκος*, Gospodinova kuća), preuđenom na našu, crkva (crikva).

Od 1500 milijuna (od prilike) ljudi na zemlji preko trećine ih je kršćana, a od ovih je preko polovice, što sačinjavaju Katoličku Crkvu.

Od nekršćanskih religija najjače su: Muhamedanci (oko 200 mil.), Brahmani (preko 200 mil.), Budhisti (oko 120 mil.), Konfucijevci (oko 240 mil.) i fetišisti i drugi pogani (oko 150 mil.). Dobro međutim opaža apologet dr. Konst. Gutberlet¹⁾: „No ovdje se ne smije toliko gledati na materijalni broj koliko na sâm karakter religija i njihovih pripadnika. Sve ove tako zvane svjetske religije kraj sve svoje ogromne raširenosti imaju posve partikularistično obilježje. One odgovaraju stanovitom i prilično niskom stepenu duševne naobrazbe: samo duševno maloljetni narodi dadu se na dulje vrijeme sapeti od ovih religija. One imaju skroz nacionalan značaj: islam je specifično za Arabe, budhizam za Malajce, brahmanizam za Indijce, konfucianizam za Kineze. Druge nacije ne mogu uživati u tim religijskim formama, ne mogu se među njima širiti.“

Od nekatoličkih, kršćanskih sljedbi najjači su protestanti (oko 166 mil.) i grčko-istočni (oko 120

¹⁾ Apologie, 2 III. 89.